

Pražské židle & stolky

PILOTNÍ PROJEKT 2016

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy / SDM / Kancelář veřejného prostoru

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

IPR
PRAHA

- 2 – Úvodní slovo
- 4 – Základní principy projektu
- 12 – Technická specifikace mobiliáře

- 14 – Zahraniční projekty
- 16 – *Public Plazas (NYC Plaza Program) / New York City, USA*
- 18 – *Bryant Park / New York City, USA*
- 20 – *Prags Boulevard / Copenhagen, DK*
- 22 – *Sechseläutenplatz / Zurich, CH*
- 24 – *Medborgarplatsen & Open street festival / Stockholm, SE*

Piazzetta, náplavka nebo Dejvice

Městské židle oživí Prahu

Začátkem května se v Praze na několika místech objevily židle a stolky. Nový městský mobiliář oživuje prostranství, kde se zatím nebylo možné delší dobu příjemně zdržet. „U stolku se dá na čerstvém vzduchu pracovat, sednout si s obědem, vypít si kávu, posedět s přáteli, stejně jako si v klidu číst knížku,“ říká Petr Hlaváček, ředitel Institutu plánování a rozvoje Prahy.

Na židle a stolky mohou Pražané narazit například na Smíchovské náplavce, piazzettě Národního divadla, v Holešovické tržnici, anebo ve vysokoškolském kampusu v Dejvicích. Začátkem července přibudou i Malostranské náměstí. Celkem Praha pořídí 90 stolků a 340 židlí. „Rozmístění drobného městského mobiliáře je levným a snadným způsobem, jak ulice a náměstí udělat příjemnějším místem k pobytu, a třeba i iniciovat nové možnosti jejich využití,“ vysvětluje Hlaváček.

Architekti z Institutu plánování a rozvoje Prahy se pro projekt Pražské židle inspirovali v New Yorku, Kodani, Curychu či Stockholmu. Židle a stolky vlastní město, ale podobně jako v New Yorku, jsou

prostranství pro pilotní projekt vybrána i podle toho, že se o ně přímo v místě bude starat lokální provozovatel. „Výhodou je, že pokud se židle neosvědčí na daném místě, lze je snadno přesunout jinam,“ doplňuje Hlaváček.

„Městské židle znamenají novou možnost, jak veřejný prostor Prahy užívat,“ říká pražská primátorka Adriana Krnáčová „A právě široká paleta možností, jak se ve veřejném prostoru zdržovat, vnímat ho a tak si k němu i vytvářet vztah, je jedním ze základních parametrů příjemného města, města pro lidi.“

Židle a stolky budou v pražských ulicích až do podzimu, pak se kvůli chladnějším teplotám uskladní. Na základě toho, jak se nový mobiliář v Praze osvědčí, navrhne Institut plánování a rozvoje ve spolupráci s magistrátem pokračování projektu pro další sezónu. Uvažuje se i o vypsání otevřené výzvy pro další zájemce, jejichž cílem je oživení konkrétního prostranství například z řad kulturních a občanských iniciativ.

„Budeme také rádi, pokud se o své zážitky a dojmy z nového posezení v Praze podělíte i fotkami s hashtagem #prazskezidle,“ říká mluvčí IPR Praha Adam Švejda. Vaše zkušenosti s židlemi i další nápady a připomínky můžete sdílet na www.iprpraha.cz/zidle.

Základní principy projektu

Pilotní projekt Pražské židle & stoly je iniciativou Kanceláře veřejného prostoru IPR Praha. Naplňuje Program drobných zlepšení pobytové kvality pražských veřejných prostranství (schváleno RHMP dne 18.11.2015), jehož smyslem je rychle a efektivně oživit a kultivovat veřejná prostranství bez nutnosti finančně a organizačně náročných stavebních zásahů

Oživení či vylepšení spočívá ve vytýpování konkrétního prostranství a v pořízení jednoduchého vybavení, které zde iniciuje pobytové využití nebo prověří nové možnosti využití místa

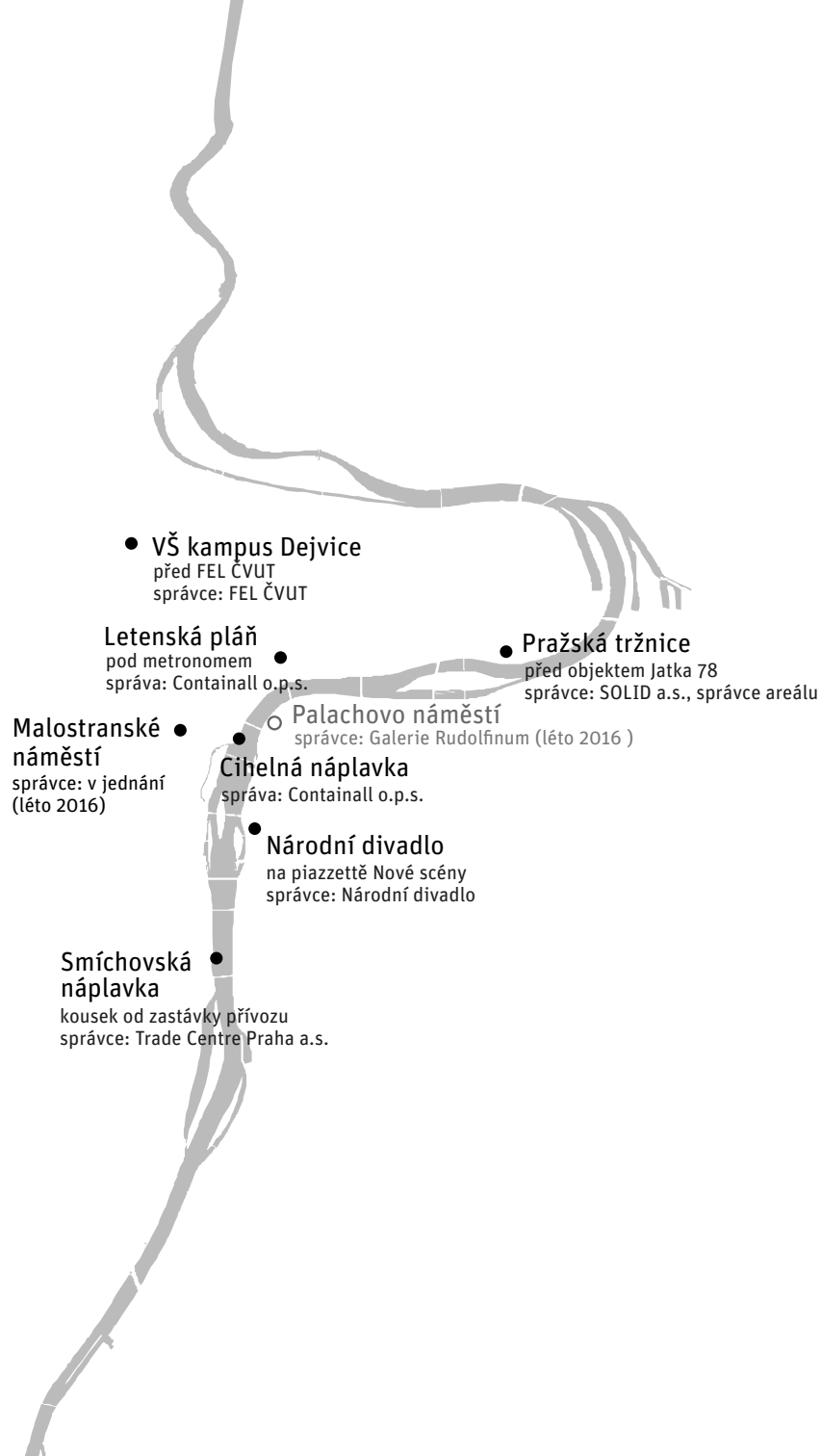
Městské židle a stoly rozšiřují možnosti trávení volného času ve městě. Doplnují standardní městský mobiliář nejen v místech, kde v současnosti lavičky chybí, ale nabízí alternativu nejen v letní sezóně ke stávajícím lavičkám. Je důležité, aby ve městě existovalo široké spektrum možností, jak se posadit, tedy způsobů jak prostor užívat, vnímat. Umístěním židlí lze jednoduchým a poměrně levným způsobem bez nutnosti nákladných stavebních úprav prostranství vybrané místo zabydlet, zatraktivnit a oživit

Městské židle pomáhají testovat vlastnosti a potenciál konkrétních veřejných prostranství. Neosvědčí-li se na daném místě, lze je snadno přesunout jinam. Člověk může sedět sám, ve dvojici nebo ve skupince, svačit, pracovat u stolu, židli lze přesouvat na slunce, do stínu, za lepším výhledem a podobně. Představují zázemí pro různé kulturně-společenské akce ve veřejném prostoru a mohou iniciovat i spontánní společenské aktivity. Městská židle je také symbolem, značkou, spoluutváří image současného města pro všechny

JAK BYLA VYBRÁNA MÍSTA PRO PILOTNÍ PROJEKT?

Primární účel městských židlí a stolků je vytvořit místa pro krátkodobý odpočinek pro kolemjdoucí, místa, kde si mohou sníst donesený oběd, vypít kávu apod. Místa byla vybrána tak, aby:

- *v místě fungoval nějaký subjekt, který je ochotný se do projektu zapojit a každodenně provádět základní péči o svěřený mobiliář*
- *se mobiliář vyzkoušel v různých typech prostředí s různým typem lokálního provozovatele (bistro v parku / areál / studentský kampus / náměstí / méně zabydlená náplavka / předprostor kulturní instituce)*

KDO ŽIDLE POŘIZUJE A VLASTNÍ?

Židle jsou pořízeny z rozpočtu Odboru správy a evidence majetku magistrátu hl. m. Prahy a jsou majetkem hl. města. Pro pilotní fázi bylo celkem pořízeno cca 340 ks židlí a 90 ks stolků. Jedna židle vyšla na 1392 Kč, stůl na 2475 Kč. Celkem tedy nábytek město pořídilo za 696 226 Kč bez DPH.

JAK JSOU ŽIDLE ZAJIŠTĚNY PROTI KRÁDEŽI A VANDALISMU?

Židle a stolky nutno chápat jako spotřební materiál. Měly by se na noc sklízet, z tohoto důvodu jsou vybrána prostranství, kde v místě existuje nějaký subjekt, který může pro město vykonávat lokální správu.

Dalším opatřením je to, že se židle svazují minimálně po dvojicích navzájem k sobě, aby bylo obtížnější je přenášet na větší vzdálenosti. V zahraničí bylo vždy nějaké (drobné) procento židlí zcizeno. Pilotní projekt ukáže, jak tento typ mobiliáře obstojí v Praze.

KDO SE O ŽIDLE STARÁ?

Centrální i lokální správu zajišťuje hlavní město Praha skrze odbor správy majetku MHMP a správcovskou organizaci Trade Center Praha a.s., která má mj. na starosti pražské náplavky. Lokální správu vykonávají místní subjekty na základě smluvního vztahu s HMP.

JAK BUDE PROJEKT POKRÁČOVAT V DALŠÍM ROCE?

Pilotní projekt bude na podzim vyhodnocen na základě toho, jak se židle osvědčí, včetně zpětné vazby od veřejnosti a lokálních provozovatelů, a bude navržen postup a pravidla pro další sezónu. Uvažujeme o otevřené výzvě zájemcům z řad občanských i kulturních iniciativ nebo o zapojení např. městských knihoven, galerií a dalších institucí, které by měly zájem o oživení svého předprostoru.

TECHNICKÁ SPECIFIKACE MOBILIÁŘE

FERMOB Bistro chair

Kovové skládací židle a stolky

Ikonická židle Fermob's Metal Bistro Folding Chair byla patentována v roce 1889 Eduardem Leclercem. Pro svoji skladnost a lehkost se stala oblíbenou zejména stánkaři a prodavači limonád na nábřeží Seiny. Vyrábí se a navrhuje ve Francii.

- materiál: lakovaná a galvanizovaná ocel; dílčí plastové součásti
- rozměry: v. 82 cm x š. 38 cm x hl. 42 cm
- hmotnost: 4kg
- dostupná ve 24 barvách
- Anti-UV a High Protection Treatment pro venkovní použití

PUBLIC PLAZAS (NYC PLAZA PROGRAM) / NEW YORK CITY, USA

Program podpory pobytové kvality veřejných prostranství

BRYANT PARK / NEW YORK CITY, USA

Ikonický městský park

PRAGS BOULEVARD/ CONPENHAGEN, DK

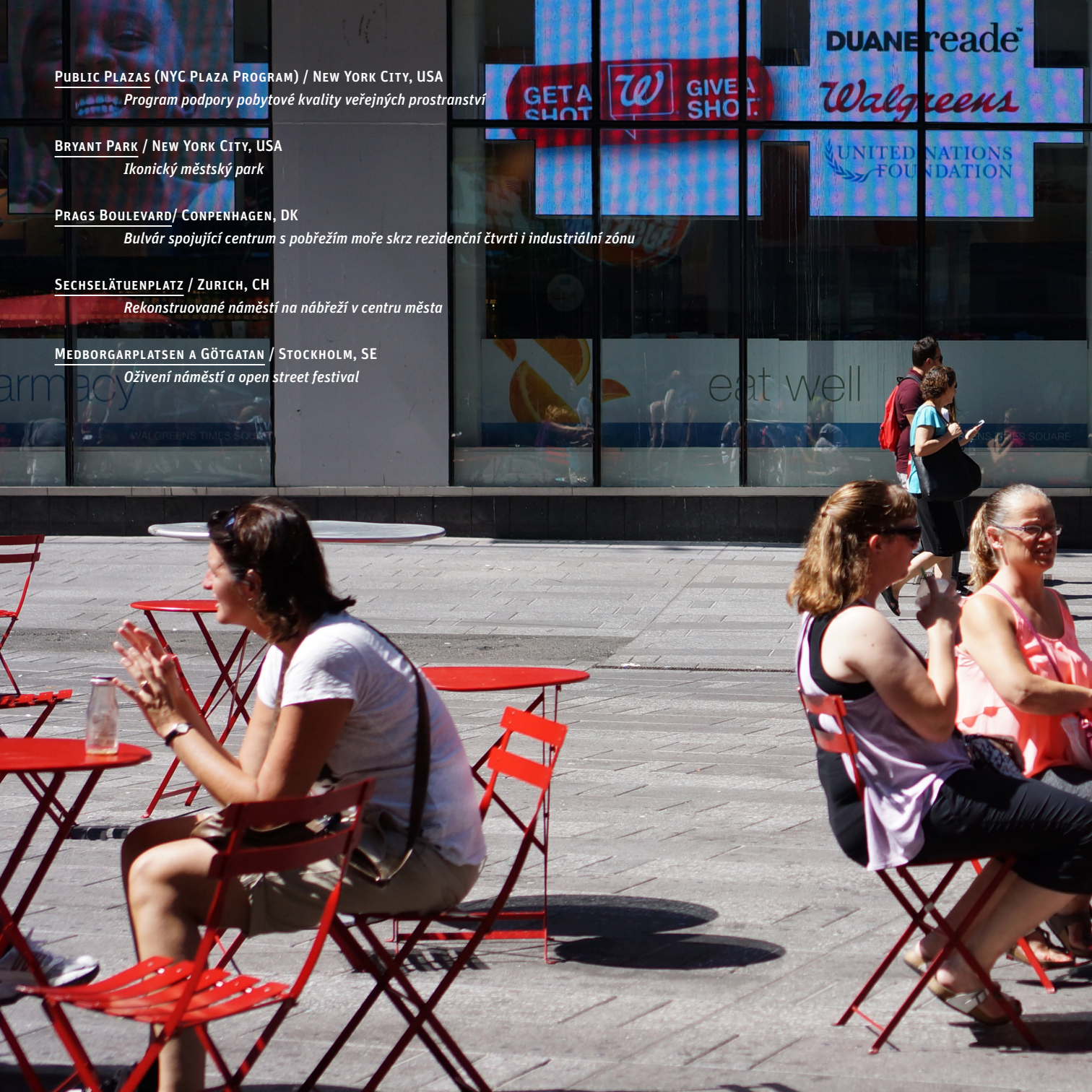
Bulvár spojující centrum s pobřežím moře skrz rezidenční čtvrti i industriální zónu

SEHSELÄTUENPLATZ / ZURICH, CH

Rekonstruované náměstí na nábřeží v centru města

MEDBORGARPLATSEN A GÖTGATAN / STOCKHOLM, SE

Oživení náměstí a open street festival

Public Plazas / New York City, USA

- realizace od roku 2008
- program pro oživení a zvýšení pobytové kvality veřejných prostranství v New Yorku (v rámci dlouhodobého plánu - PlaNYC 2030)
- cílem je, aby každý obyvatel měl dostupné kvalitní veřejné prostranství do deseti minut od domova
- spolupráce New York Department of Transport (DOT) a neziskových organizací, občanských iniciativ
- každý rok proběhne výzva pro zájemce z řad občanského a neziskového sektoru, kteří se hlásí s místy, která by rádi zvelebili; v rámci výběrového řízení se hodnotí: odezva záměru u lokální komunity, podpora místních stakeholderů, kontext, tj. jak se plaza na dané místo hodí (město má i mapu prioritních oblastí) a způsobilost organizačního a správního zajištění projektu ze strany žadatele
- jedná se o dočasné, trvalé projekty i tzv. one-day plazas (jednorázové akce - které mj. pomáhají získat podporu místních stakeholderů pro projekty trvalejšího rázu)

- město (skrze DOT) zajišťuje a financuje: objektivní analýzu (dopad návrhu na dopravní podmínky v místě apod.), návrh prostorového uspořádání místa, vybavení (židle, stoly, umělecký objekt, osvětlení, květiny, pitka), kontroluje, jak se provozovatel stará (zda to odpovídá smlouvě)
- vybraná neziskovka (provozovatel) prostranství spravuje a udržuje - tzn. pojistí, uklízí, zalévá květiny, odklízí sněh, odstraňuje graffiti, připravuje program místa apod. (práva a povinnosti ošetřeny ve smlouvě)
- v rámci plazas není povolena reklama

Bryant Park / New York City, USA

- jeden z neznámějších a neúspěšnějších „privately owned public space“ (PPS) projektů
- park z 19. stol., v 60. letech tzv. „no-go“ zóna – bezdomovci, prostitutky, drogoví dealaři
- od 80. let začíná koordinovaná rekvilivace parku za účasti soukromé iniciativy The Bryant Park Restoration Corporation (BPRC) a iniciativy Project for Public Spaces (rekonstrukce financována ze soukromých zdrojů, příspěvků – mj. i Rockefeller family) - nové vstupy do parku, prořezání křovin (přehlednost), snížení úrovně parku do úrovně chodníku, nová programová náplň (trhy, koncerty apod.), rekonstrukce historických záchodků a vybudování nových kiosků a kavárny
- rekonstrukce parku úspěšně ukončena 1992; organizace BPRC dodnes park spravuje, hlídá, připravuje program apod.
- z podnětu urbanisty a propagátora volného mobiliáře Williama H. Whyta v rámci revitalizace umístěno více než 1000 židlí a stolků - nejprve bílých plastových křesílek, posléze nahrazených charakteristickými zelenými Fermob Bistro chairs, které jsou dodnes jedním ze symbolů parku
- první testovací sezónu několik židlí zmizelo, ale většina zde zůstala bez úhony
- židle hlídá, pečuje o ně zaměstnanec BPRC, na večer jsou složeny, sklizeny do jednoho místa a přivázány k sobě

Prags Boulevard / Copenhagen, DK

- projekt: 2001 - 2005
- 68,000 m²
- 700 ks židlí
- bulvár vede z centrální části Kodaně (Amagerbrogade) skrz rezidenční čtvrti i industriální zónu a končí na pobřeží s výhledem na moře
- v rámci revitalizace zde bylo navrženo sedm aktivních sousedských spotů jako např. the Garden (květinová zahrada, místo pro seniory), the Stage (místo pro performance), the Pitch a the Box
- důležitým komponentem této ulice/parku je speciálně navržená pražská židle a pražská lampa (the Prague Chair and the Prague Lamp)
- charakteristické modrozelené židle byly dány k dispozici místním stakeholderům (kavárny, komunitní centra apod.), kteří se o ně následně starají
- židle nebrání tomu, aby si člověk sedl, kam potřebuje, ale jsou dostatečně těžké, aby si je lidé neodnášeli domů
- těžké stohovatelné kovové židle navrhla designerka Kristine Jensen: materiál: 12 mm tl. ocelový drát; 12 mm tl. ocelová tabulka (galvanized and powder coated); možnost umístění loga; rozměry: v. 85 cm x š. 61 cm x hl. 66 cm

Sechselätuenplatz / Zurich, CH

- soutěž: 2000-2001
- projekt: 2007-2010
- realizace: 2011-2014
- 16 500 m²
- 200 ks židlí FERMOB Luxembourg (1 ks - 8kg, 150 CHF = cca 3.700 Kč)
- rekonstruované náměstí na nábřeží před budovou opery v centru Curychu
- jedno z nejvýznamnějších veřejných prostranství města, kde se koná velké množství akcí, proto bylo důležité zde instalovat mobilní mobiliář
- údržbu provádí standardní městská organizace zodpovědná za údržbu ulic; židle jsou skladovány (např. v době konání velkých akcí) ve skladu mimo centrum
- židle financovány městem (stavební oddělení)
- existovaly určité pochyby o možnosti instalace mobilního nábytku do veřejného prostoru (krádeže, vandalství apod.), proto se nejprve v r. 2014 provedl test: celkem 100 ks ‚Luxembourg‘ židlí instalováno na týden, díky úspěchu akce se v r. 2015 přidalo dalších 100 ks (z 200 ks židlí zatím zmizelo celkem pouze 9 ks)
- židle jsou po dvojicích spojeny řetězem
- použité barvy: olivově zelená, hnědozelená, béžová, světle zelená a fuchsiová

Medborgarplatsen & Open street festival / Stockholm, SE

Medborgarplatsen

- realizace léto 2012, 2013, 2014
- iniciativa pracovní skupiny, která se zabývala náměstími v centru Stockholmu (pracovní skupina složená z architektů, krajinářů, policistů, vlastníků okolních nemovitostí apod.)
- nakonec získalo i politickou podporu města
- typ židle: IKEA TÄRNÖ (klasický design, lehká, levná)

Open street festival

- realizace léto 2014, 2015
- iniciátor: politická reprezentace města Stockholm (období „Zažít město jinak“)
- 2014 se akce konala v ulici Götgatan v centru města, která byla za tím účelem zavřena pro dopravu
- o instalaci i údržbu nábytku se stará město Stockholm
- lidé si půjčovali židle IKEA TÄRNÖ ze speciálních krabic a mohli se posadit kdekoli na ulici
- management: v létě město nabízí brigády pro teenagery; jednou z možností je právě hlídat židle, čistit je a uklízet je, dávat je do opravy, pokud se některá rozbije atd.
- přes zimu jsou židle skladovány v jednom z městských skladů
- všechny židle na sobě mají vypálený znak města, aby bylo jasné, že patří městu (pokud se ztratí, jsou snadno rozpoznatelné)

Pražské židle & stolky

www.iprpraha.cz/prazskezidle

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy

Sekce detailu města

Kancelář veřejných prostranství

Vyšehradská 57, 128 00 Praha 2

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Ing. arch. Kateřina Frejlachová, Ing. arch. Kateřina Koňata Dolejšová

(koncept)

FOTO: IPR Praha

© IPR Praha / SDM, 2016–06

Vydal Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2016

Samostatné obrazy, text i dílčí části je možné

(s ohledem na autorský zákon) šířit, kopírovat a rozmnožovat

libovolnou technikou. Rozsáhlejší citaci nebo vyšší náklad

je nutné dojednat s vydavatelem. Vždy je nutné uvést zdroj.

„Městské židle znamenají novou možnost, jak veřejný prostor Prahy užívat. A právě široká paleta možností, jak se ve veřejném prostoru zdržovat, vnímat ho a tak si k němu i vytvářet vztah, je jedním ze základních parametrů příjemného města, města pro lidi.“

ADRIANA KRŇÁČOVÁ, PRIMÁTORKA HL. MĚSTA PRAHY